

ต้นทุนทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของนโยบาย ปราบปรามยาเสพติดของรัฐบาลไทย

รองศาสตราจารย์ ดร.สังศิต พิริยะรังสรรค์¹

1. คำนำ

นโยบายปราบปรามยาเสพติดของรัฐบาลไทยในช่วง 2 ทศวรรษสุดท้ายที่ผ่านมา ไม่อาจเรียกได้ว่าประสบความสำเร็จ เมื่อพิจารณาจากจำนวนผู้ต้องหา ปริมาณยาเสพติดที่จับได้ และจำนวนนักโทษขอลายาเสพติดที่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นทุกปี จนเกิดภาวะที่เรียกกันว่านักโทษล้นคุก เป็นที่น่าสังเกตว่าในปัจจุบันจำนวนนักโทษยาเสพติดที่ถูกจำคุกคิดเป็นจำนวนสูงถึงกว่าร้อยละ 70 ของจำนวนนักโทษทั้งหมด ผลที่ติดตามมาคืองบประมาณของรัฐบาลที่ใช้จ่ายในการปราบปรามยาเสพติดของรัฐบาลเพิ่มสูงขึ้นโดยตลอดอย่างต่อเนื่อง ถึงแม้ว่ายาเสพติดได้กลายเป็นปัญหาทางสังคมที่ร้ายแรงที่สุดปัญหาหนึ่งของประเทศไทยมาอย่างต่อเนื่อง แต่ดูเหมือนว่ารัฐบาลยังมิได้ตระหนักอย่างเพียงพอว่า นโยบายของรัฐบาลที่มุ่งเน้นแต่การปราบปรามขบวนการค้ายาเสพติดและผู้เสพยาเสพติดด้วยความรุนแรง ไม่น่าจะเป็นนโยบายที่เหมาะสมกับยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไป เพราะรัฐบาลไม่เคยมีการประเมินว่านโยบายยาเสพติดมีต้นทุนเท่าไรในแต่ละปี และสิ่งที่สังคมไทยต้องสูญเสียจากนโยบายนี้คิดเป็นมูลค่าเท่าไร

บทความชิ้นนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่อง “วาทกรรมยาเสพติด: อิสรภาพของผู้ต้องขังหญิง” ปี พ.ศ. 2560 โดยสังศิต พิริยะรังสรรค์ และคณะ โดยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษาเรื่องขนาดและผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจและสังคมจากนโยบายการปราบปรามยาเสพติดของรัฐบาลไทย

2. วิธีวิทยาของการวิจัย (Research Methodology)

การประมาณการเรื่องต้นทุนของนโยบายการปราบปรามยาเสพติดของประเทศไทย ผู้เขียนใช้งานของนักเศรษฐศาสตร์คือ Pacula และคณะ (2009) เป็นจุดเริ่มต้น แต่ผู้เขียนเห็นว่าปัจจัยด้านเศรษฐกิจเพียงอย่างเดียวยังไม่ครอบคลุมต้นทุนการประมาณการความสูญเสียทั้งหมดได้ ดังนั้นผู้เขียนจึงได้นำทฤษฎีของ

---

¹ผู้อำนวยการหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาผู้นำทางสังคม ธุรกิจ และการเมือง วิทยาลัยนวัตกรรมสังคม มหาวิทยาลัยรังสิต

สำนักเศรษฐศาสตร์สถาบันแนวใหม่ (new institutional economics) และทฤษฎีเศรษฐศาสตร์การเมือง (political economy) เข้ามาผสมผสานเป็นกรอบคิดในการพัฒนาและต่อยอดขึ้นเป็นทฤษฎีใหม่เรื่องการประมาณการต้นทุนของนโยบายด้านยาเสพติด จากทฤษฎี A ที่เป็นทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ดั้งเดิมที่เน้นเรื่องการใช้ (use) ยาเสพติด โดยมีต้นทุนที่สำคัญสามประการคือ 1) ต้นทุนทางด้านสุขภาพ 2) ต้นทุนทางด้านผลิตภาพในการผลิต และ 3) ต้นทุนทางด้านอาชญากรรม (ดูตารางที่ 1) ไปเป็นทฤษฎี B ที่เน้นทั้งเรื่องการใช้ (use) ยาเสพติดและนโยบาย (policy) โดยมีองค์ประกอบของต้นทุนที่สำคัญ 4 ประการคือ 1) ต้นทุนด้านสุขภาพ A 2) ต้นทุนด้านผลิตภาพในการผลิต A และ 3) ต้นทุนด้านอาชญากรรมที่เหมือนกับทฤษฎี A แล้วเขายังได้เสนอให้เพิ่มต้นทุน อื่นๆ เข้าไปอีกคือ (1) ต้นทุนของการบังคับใช้กฎหมายยาเสพติด การฟ้องร้อง การจับกุมและการคุมขังผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติด และการสูญเสียผลิตภาพในการผลิตอันเนื่องมาจากการถูกจำคุก และการเพิ่มต้นทุนประเภทที่ 4) ที่เขาเรียกว่าต้นทุนทางตรงอื่นๆ ซึ่งประกอบด้วย (1) ต้นทุนของนโยบายด้านการป้องกันยาเสพติด และ (2) ต้นทุนของนโยบายการลดอันตรายจากการใช้ยาเสพติด

ในงานชิ้นนี้ผู้เขียนได้นำเสนอทฤษฎี C ซึ่งพัฒนาจากทฤษฎี A และ B ให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น และสอดคล้องกับความเป็นจริงของสังคมไทยมากกว่า (ดูตารางที่ 1) ในทฤษฎีนี้ผู้เขียนเสนอว่าต้นทุนของปัญหายาเสพติดมิได้มีเพียงต้นทุนการใช้และต้นทุนของนโยบายตามที่ทฤษฎี B นำเสนอเท่านั้น แต่แท้ที่จริงแล้วต้นทุนของปัญหายาเสพติด ยังมีต้นทุนทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของบรรดาครอบครัวของนักโทษ ส่วนต้นทุนของการก่ออาชญากรรมก็ได้เกิดขึ้นเฉพาะในภาคเอกชนเท่านั้น แต่ยังเกิดขึ้นจากอาชญากรรมของคนในภาครัฐที่ทำหน้าที่บังคับใช้กฎหมายอีกด้วย จากการศึกษานโยบายคน ผู้เขียนพบว่านักโทษในเรือนจำมีต้นทุนและมีค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจริงทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม เช่น การบังคับใช้ พ.ร.บ. ยาเสพติดให้โทษที่ขาดหลักนิติธรรม การใช้อำนาจและกฎหมายอย่างบิดเบือนของเจ้าหน้าที่ภาครัฐ (corruption) การจ้างนายความเพื่อสู้คดี และค่าใช้จ่ายประจำวันในระหว่างที่ถูกคุมขัง ฯลฯ ในตารางที่ 1 ผู้เขียนเสนอทฤษฎี C หรือทฤษฎีต้นทุนทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของปัญหายาเสพติดว่ามีองค์ประกอบสำคัญอยู่ 5 องค์ประกอบคือ 1) ต้นทุนนโยบายด้านยาเสพติดของภาครัฐ 2) ต้นทุนผลิตภาพด้านแรงงาน 3) ต้นทุนของการก่ออาชญากรรม 4) ต้นทุนของสังคม และ 5) ต้นทุนของนักโทษในคุก

3. การประมาณการต้นทุนทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของปัญหายาเสพติดในประเทศไทย

ในการประมาณการต้นทุนทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของปัญหายาเสพติดของประเทศไทย ผู้เขียนจะแบ่งต้นทุนต่างๆ ออกเป็น 5 ประเภทดังต่อไปนี้คือ 1) ต้นทุนนโยบายด้านยาเสพติดของภาครัฐ 2) ต้นทุนผลิตภาพด้านแรงงาน 3) ต้นทุนของการก่ออาชญากรรม 4) ต้นทุนของสังคม และ 5) ต้นทุนของนักโทษในคุก

3.1 ต้นทุนนโยบายด้านยาเสพติดของภาครัฐ ผลการจับกุมยาเสพติดทุกข้อหาของตำรวจตามปีงบประมาณ 2550 – 2558 มีผู้ต้องหาเสพติดรวมทั่วประเทศ 2,388,260 คน (ดูตารางที่ 2) ในตารางที่ 3 แสดงผลการจับกุมของกลางคดียาเสพติดจำแนกตามของกลางระหว่างปี 2550 – 2558 ตารางนี้แสดงให้เห็นว่าในช่วงระยะเวลาดังกล่าวยาบ้าเป็นสารเสพติดที่ถูกจับมากที่สุดเป็นจำนวนรวมทั้งสิ้น 234,536,669 ล้านเม็ด ในตารางที่ 4 เป็นสถิติผู้ต้องราชทัณฑ์ และผู้ต้องราชทัณฑ์คดียาเสพติดทั่วประเทศระหว่างปี 2551 – 2558 ในตารางแสดงให้เห็นจำนวนนักโทษคดียาเสพติดและสัดส่วนของจำนวนนักโทษยาเสพติดเปรียบเทียบกับนักโทษคดีทั่วไปว่าเพิ่มสูงขึ้นโดยตลอด กล่าวคือในขณะที่สัดส่วนของนักโทษคดียาเสพติดคิดเป็นร้อยละ 54.94 ของนักโทษคดีทั่วไปในปี 2551 แต่ในปี 2558 สัดส่วนของนักโทษคดียาเสพติดได้เพิ่มสูงขึ้นจนเป็นร้อยละ 70.71 ของจำนวนนักโทษคดีทั่วไป สำหรับงบประมาณด้านยาเสพติดของรัฐบาลระหว่างปี 2550 – 2559 (ดูตารางที่ 5)

3.2 ต้นทุนผลิตภาพด้านแรงงาน ในการประมาณการต้นทุนผลิตภาพด้านแรงงานที่สังคมต้องสูญเสียไป ผู้เขียนแบ่งการประมาณการออกเป็น 6 ส่วนคือ 1) ประมาณการจากจำนวนนักโทษยาเสพติดทั่วประเทศ 2) ประมาณการสูญเสียผลิตภาพด้านแรงงานของนักโทษเด็ดขาดตาม พ.ร.บ. ยาเสพติด 3) ประมาณการจากจำนวนผู้ติดยาเสพติดที่อยู่ในระบบบังคับบำบัด 4) ประมาณการจากจำนวนผู้ติดยาเสพติดที่เข้าสู่ระบบสมัครใจ 5) ประมาณการจากจำนวนเด็กและเยาวชนที่ถูกจับกุมในข้อหากระทำความผิดในคดียาเสพติด และ 6) ประมาณการจากผู้ติดยาเสพติดที่มีได้ทำงานและมีได้ถูกเจ้าหน้าที่จับกุมคุมขัง

1) ประมาณการการสูญเสียผลิตภาพด้านแรงงานจากจำนวนนักโทษยาเสพติดที่ถูกจำคุกทั่วประเทศ ตารางที่ 4 แสดงให้เห็นจำนวนนักโทษคดียาเสพติด

ติดทั่วประเทศ ในระหว่างปี 2551 – 2558 และการสูญเสียผลิตภาพด้านแรงงานของ นักโทษยาเสพติดในเรือนจำซึ่งเป็นต้นทุนของสังคมโดยรวมหรือเป็นค่าสูญเสียโอกาส ในการทำงานของพวกเขาไป **จากตารางข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ระหว่าง ปี 2551 – 2558 ผลิตภาพด้านแรงงานรวมของนักโทษยาเสพติดที่สูญเสียไปมีมูลค่าราว 81,537.80 ล้านบาท**

2) ประเมินการสูญเสียผลิตภาพด้านแรงงานของนักโทษเด็ดขาดตาม พ.ร.บ. ยาเสพติด² ในตารางที่ 6 เป็นสถิติของนักโทษเด็ดขาดตาม พ.ร.บ.ยาเสพติด ซึ่งศาลได้วินิจฉัยความผิดถึงที่สุดแล้ว โดยตารางที่ 5) รวมกันเท่ากับ 74,080.22 ล้านบาท ตามประเภทของความผิดที่เกิดขึ้นในระหว่างปี 2551 - 2558 มีจำนวนรวม

² จากการศึกษา พ.ร.บ.ยาเสพติดและการสัมภาษณ์ผู้พิพากษาที่รับผิดชอบโดยตรงคือยาเสพติดได้ให้ข้อมูล ในแง่ของการพิจารณาความผิดของผู้ต้องหาเสพติดว่า หากจับได้ว่าเป็นการเสพครั้งแรกจะถูกส่งตัวไปบำบัดและฟื้นฟู หรือหากถูกลงโทษจะขึ้นอยู่กับปริมาณยาที่จับได้ ในกรณีที่เป็นการเสพครั้งแรกมีโทษจำคุก 6 เดือน แต่ให้รอลงอาญา 2 ปี และปรับ 10,000 บาท ยกเว้นกรณีที่เป็นคดีเสพครั้งแรก แต่ได้กระทำความผิดในคดีอื่นๆ ด้วย ก็จะถูก ลงโทษตามคดีอื่นๆ สำหรับผู้ที่ถูกจับคดียาเสพติดครั้งที่สองจะถูกเพิ่มโทษเป็นจำคุก 1 ปี แต่ให้รอลงอาญา 2 ปี และ ปรับ 20,000 บาท และหากถูกจับคดีเสพติดเป็นครั้งที่สามจะถูกจำคุก 1 ปี โดยไม่มีการรอลงอาญา และไม่มีโทษปรับ สำหรับข้อหาครอบครองยาเสพติด หากมีการครอบครองปริมาณสารบริสุทธิ์ของ Methamphetamine หรือ “ยาบ้า” ซึ่งเป็นของกลางในคดีไม่เกิน 0.5 กรัม หรือ 5 เม็ด มีโทษจำคุก 1 ปี แต่ให้รอลงอาญา และปรับ 20,000 บาท หากมียาบ้าครอบครองมากกว่า 1 กรัม แต่ไม่เกิน 10 เม็ด มีโทษจำคุก 1 ปี 6 เดือน แต่ให้รอลงอาญา และโทษ ปรับ 30,000 บาท หากมียาบ้ามากกว่า 1.5 กรัม หรือราว 15 เม็ด มีโทษจำคุก 2 ปี แต่ถ้าเป็นการกระทำผิดครั้งแรก ให้เป็นการรอลงอาญาและปรับเป็นเงิน 40,000 บาทแทน หากมียาบ้าเกิน 15 เม็ด กฎหมายให้สันนิษฐานว่าการ ครอบครองมีไว้เพื่อจำหน่าย แต่ถ้าครอบครองยาบ้าไม่เกิน 40 เม็ด มีโทษจำคุก 2 ปี แต่ให้รอลงอาญาไว้ โดยมีค่า ปรับ 40,000 บาทแทน หากครอบครองเกิน 40 เม็ด จะมีโทษจำคุกตั้งแต่ 5 ปี จนถึงตลอดชีวิต และปรับเป็นเงิน 400,000 - 5,000,000 บาท สำหรับผู้กระทำความผิดในข้อหาครอบครอง เสพและครอบครอง จำหน่าย ครอบครอง เพื่อจำหน่าย และอื่นๆ (ผลิต/นำเข้า/ส่งออก ฯลฯ) มีความผิดตามกฎหมายใกล้เคียงกัน กล่าวคือหากกระทำความ ผิดตามข้อหาข้างต้นโดยครอบครองยาเสพติดระหว่าง 1 - 2 กรัม มีโทษจำคุก 6 ปี และมีโทษปรับ 400,000 บาท ผู้ที่ครอบครองยาเสพติดตั้งแต่ 2 - 4 กรัม มีโทษจำคุก 7 ปี และปรับ 400,000 บาท หากครอบครองไม่เกิน 5 กรัม มีโทษจำคุก 8 ปี และปรับ 450,000 บาท

สำหรับผู้ที่ครอบครองยาบ้าระหว่าง 14 - ไม่เกิน 20 กรัม จะมีโทษจำคุกระหว่าง 16 - 20 ปี หรือจำคุกไม่เกิน 20 ปี ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้พิพากษา และมีโทษปรับระหว่าง 850,000 - 1,000,000 บาท สำหรับผู้ที่ครอบครอง ยาบ้าเกิน 20 กรัม มีโทษจำคุกตลอดชีวิตหรือประหารชีวิต แต่เนื่องจากศาลยังมิได้เก็บสถิติการลงโทษอย่างเป็นทางการ ผู้พิพากษาท่านนี้ได้ออกเล่าประสบการณ์โดยตรงของท่านว่าผู้ที่ถูกลงโทษตามกฎหมายเฉลี่ยแล้วครอบ ครอบครองยาเสพติดไม่เกิน 20 กรัม และมีถูกตัดสินลงโทษจำคุกระหว่าง 7 - 15 ปี

สำหรับนักโทษที่ไม่มีเงินเสียค่าปรับ ภายหลังจากพ้นโทษจำคุกแล้วจะถูกกักขังต่อเพื่อทดแทนกับค่าปรับ ผู้ที่มีโทษปรับต่ำกว่า 300,000 บาท จะถูกกักขังต่อไม่เกิน 1 ปี หากโทษปรับเกิน 300,000 บาท จะถูกกักขังต่อ ไม่เกิน 2 ปี

806,206 คน ซึ่งคนกลุ่มนี้จะถูกจับในข้อหาเสพยาอย่างน้อยเป็นครั้งที่ 3 แล้ว³ และสมมุติว่านักโทษทุกคนที่ถูกศาลจำคุกเฉลี่ย 7 ปี ซึ่งเป็นโทษขั้นต่ำสุด ปฏิเสธการเสียค่าปรับจำนวน 850,000 บาทต่อคน เพราะสาเหตุที่ไม่มีเงินค่าปรับ หรือเพราะสาเหตุใดก็ได้แล้วแต่โดยที่พวกเขาสมัครใจให้ศาลลงโทษจำคุกพวกเขาเพิ่มขึ้นเพื่อทดแทนการเสียเงินค่าปรับ ซึ่งตามกฎหมายจะคิดค่าปรับโทษจำคุกของนักโทษแต่ละคนเท่ากับวันละ 500 บาท แต่โทษจำคุกสูงสุดต้องไม่เกิน 2 ปี⁴ ดังนั้นประมาณการการสูญเสียผลิตภาพด้านแรงงานระยะเวลา 2 ปีที่เพิ่มขึ้น จะมีมูลค่าประมาณ 294,265.22 ล้านบาท

3) ประมาณการการสูญเสียผลิตภาพด้านแรงงานของผู้ติดยาในระบบบังคับบำบัด ตารางที่ 7 เป็นการประมาณการสูญเสียผลิตภาพด้านแรงงานของผู้ที่ถูกบังคับบำบัดในข้อหาที่ไม่ร้ายแรง⁵ ในตารางแสดงให้เห็นว่าในระหว่างปี 2554 – 2558 มูลค่ารวมของผลิตภาพที่สูญเสียไปจากผู้ที่ถูกบังคับบำบัดในข้อหาร้ายแรงตกประมาณ 35,026.14 – 58,376.9 ล้านบาท ส่วนมูลค่าของผลิตภาพด้านแรงงานที่สูญเสียไปจากผู้ที่ถูกบังคับบำบัดในข้อหาไม่ร้ายแรงตกประมาณ 15,143.77 – 26,501.59 ล้านบาท ดังนั้นโดยสรุปประมาณการสูญเสียผลิตภาพด้านแรงงานของผู้ถูกบังคับบำบัดในข้อหาร้ายแรง และที่ไม่ร้ายแรงระหว่างปี 2554 – 2558 จะอยู่ระหว่าง 50,170 – 84,879 ล้านบาท

สำหรับผู้ที่ครอบครองยาบ้าระหว่าง 14 – ไม่เกิน 20 กรัม จะมีโทษจำคุกระหว่าง 16 - 20 ปี หรือจำคุกไม่เกิน 20 ปี ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้พิพากษา และมีโทษปรับระหว่าง 850,000 - 1,000,000 บาท สำหรับผู้ที่ครอบครองยาบ้าเกิน 20 กรัม มีโทษจำคุกตลอดชีวิตหรือประหารชีวิต แต่เนื่องจากศาลยังมีได้เก็บสถิติการลงโทษอย่างเป็นทางการ ผู้พิพากษาท่านนี้ได้บอกเล่าประสบการณ์โดยตรงของท่านว่าผู้ที่ถูกลงโทษตามกฎหมายเฉลี่ยแล้วครอบครองยาเสพติดไม่เกิน 20 กรัม และมักถูกตัดสินลงโทษจำคุกระหว่าง 7 - 15 ปี

³ สำหรับนักโทษที่ไม่มีเงินเสียค่าปรับ ภายหลังจากพ้นโทษจำคุกแล้วจะถูกกักขังต่อเพื่อทดแทนกับค่าปรับ ผู้ที่มีโทษปรับต่ำกว่า 300,000 บาท จะถูกกักขังต่อไม่เกิน 1 ปี หากโทษปรับเกิน 300,000 บาท จะถูกกักขังต่อไม่เกิน 2 ปี เนื่องจากข้อมูลของสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติไม่ตรงกัน กล่าวคือจำนวนนักโทษเด็ดขาดตามพระราชบัญญัติยาเสพติด ปี 2551 - 2558 เท่ากับ 806,206 ส่วนของตำรวจระหว่างปี 2554 - 2558 เท่ากับ 916,721 คน ในกรณีนี้ผู้เขียนจะใช้ตัวเลขของ ปปส. เนื่องจากเป็นตัวเลขขั้นต่ำ

⁴ ดังนั้นในกรณีนี้การประเมินการสูญเสียผลิตภาพของนักโทษเด็ดขาด จึงจำเป็นต้องตั้งข้อสมมุติฐานใหม่ 2 ประการ ดังนี้คือ (1) การประมาณการค่าแรงขั้นต่ำจะใช้ตัวเลขเฉลี่ยของค่าแรงขั้นต่ำตามที่ราชการกำหนด และ (2) นักโทษทั้งหมดถูกจำคุกเฉลี่ยเท่ากับ 9 ปี ซึ่งเป็นโทษจำคุกขั้นต่ำสุด

⁵ โดยประเมินจากกระบวนการตั้งแต่ถูกตำรวจจับกุมจนกระทั่งถึงการบำบัดรักษาจบสิ้น สำหรับผู้ต้องหาที่ถูกบังคับบำบัดในข้อหาร้ายแรงจะใช้เวลาระหว่าง 135 – 225 วัน ส่วนผู้ต้องหาที่ถูกจับในข้อหาไม่ร้ายแรงจะใช้เวลาระหว่าง 60 – 105 วัน

ตารางที่ 1: สามทฤษฎีที่ใช้ในการประมาณการต้นทุนทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของปัญหา ยาเสพติด

ทฤษฎี A: การใช้จ่าย	ทฤษฎี B: การใช้จ่ายและนโยบาย	ทฤษฎี C: การใช้นโยบายและต้นทุนของภาครัฐ สังคมและปัจเจกบุคคล
<p>- ต้นทุนด้านสุขภาพ (health cost)</p> <ul style="list-style-type: none"> • การฟื้นฟู • การใช้ปริมาณยาที่มากเกินไป • อัตราการตาย • HIV/AIDS • Hep B/C • ต้นทุนของการเสพติดที่มองไม่เห็น <p>- ต้นทุนด้านผลิตภาพการผลิต (productivity cost)</p> <ul style="list-style-type: none"> • อัตราการตายก่อนวัยอันสมควร • การไร้ความสามารถในระยะสั้น <p>- ต้นทุนของการก่ออาชญากรรม (crime cost)</p> <ul style="list-style-type: none"> • แรงจูงใจให้ก่ออาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด 	<p>- ต้นทุนด้านสุขภาพ</p> <ul style="list-style-type: none"> • เหมือนทฤษฎี A ทั้งหมด <p>- ต้นทุนด้านผลิตภาพการผลิต</p> <ul style="list-style-type: none"> • ต้นทุนจากทฤษฎี A <p>- อาชญากรรม</p> <ul style="list-style-type: none"> • ต้นทุนจากทฤษฎี A • ต้นทุนจากการบังคับใช้กฎหมายยาเสพติด การฟ้องร้อง การจับกุมและการคุมขัง ตลอดจนการสูญเสียผลิตภาพการผลิตอันเนื่องมาจากการถูกจำคุก <p>- ต้นทุนทางตรงอื่นๆ (other direct cost)</p> <ul style="list-style-type: none"> • ต้นทุนของนโยบายการป้องกัน ปัญหายาเสพติด (cost of prevention policy) • ต้นทุนของนโยบายลดอันตรายจากการใช้ยาเสพติด (cost of harm reduction policy) 	<p>- ต้นทุนนโยบายด้านยาเสพติดของภาครัฐ</p> <ul style="list-style-type: none"> • ต้นทุนด้านการป้องกัน • ต้นทุนด้านการปราบปราม • ต้นทุนด้านการบำบัด <p>- ต้นทุนด้านผลิตภาพการผลิต</p> <ul style="list-style-type: none"> • ต้นทุนการสูญเสียผลิตภาพการผลิตของนักโทษยาเสพติดทั่วประเทศ • ต้นทุนการสูญเสียผลิตภาพการผลิตของผู้ถูกบังคับบำบัดยาเสพติด • ต้นทุนการสูญเสียผลิตภาพการผลิตของผู้ที่สมัครใจเข้ารับการบำบัด • ต้นทุนการสูญเสียผลิตภาพการผลิตของเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดคดียาเสพติด • ต้นทุนการสูญเสียผลิตภาพการผลิตของผู้ติดยาเสพติด แต่ยังไม่ได้ถูกจับกุมโดยเจ้าหน้าที่ภาครัฐ <p>- ต้นทุนของการก่ออาชญากรรม</p> <ul style="list-style-type: none"> • ต้นทุนของการก่ออาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับปัญหายาเสพติดในภาคเอกชน • ต้นทุนของการก่ออาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับปัญหายาเสพติดในภาครัฐ <ul style="list-style-type: none"> o การตัดสินบนตำรวจ o การต่อนยาของตำรวจ <p>- ต้นทุนของสังคม</p> <ul style="list-style-type: none"> • ต้นทุนของสังคมจากผู้เสียชีวิต ด้วยโรคปอดอักเสบและเอดส์ • ต้นทุนของสังคมจากผู้เสียชีวิตที่ตรวจพบสารเสพติด <p>- ต้นทุนของนักโทษในคุก</p> <ul style="list-style-type: none"> • ต้นทุนจากการเสียค่าปรับให้แก่ศาล • ต้นทุนจากค่าจ้างทนายความเพื่อต่อสู้คดี • ต้นทุนจากการมีค่าใช้จ่ายส่วนตัว

Source: ปรับปรุงจาก (1) Rosalic Liccards Pacula et.at (2009) ; (U.S. Department of Justice, National Drug Intelligence Center, 2011)

หมายเหตุ: ทฤษฎี C เป็นข้อเสนอของผู้วิจัย

4) จำนวนผู้ที่สมัครใจเข้ารับการบำบัดยาเสพติดกับกระทรวงสาธารณสุขและประมาณการผลผลิตภาพด้านแรงงานที่สูญเสียระหว่างตุลาคม 2545 – กันยายน 2554 ตารางที่ 8 แสดงให้เห็นว่าในระหว่างวันที่ 1 เดือนตุลาคม 2545 จนกระทั่งถึงวันที่ 30 กันยายน 2554 มีผู้สมัครใจเข้ารับการบำบัดยาเสพติดกับกระทรวงสาธารณสุขเป็นจำนวน 477,353 คน กระบวนการบำบัดใช้เวลาราว 4 เดือน คิดเป็นมูลค่าการผลิตรด้านแรงงานที่สูญเสียไปในช่วงระหว่างปี 2545 – 2554 ประมาณ 10,306 ล้านบาท

5) จำนวนเด็กและเยาวชนที่กระทำคามผิดในคดียาเสพติดและประมาณการสูญเสียผลผลิตภาพด้านแรงงาน ปี 2554 – 2557 ตารางที่ 9 แสดงจำนวนเด็กและเยาวชนที่อยู่ในสถานแรกรับเฉลี่ยต่อวันระหว่างปี 2547 - 2557 ในปี 2547 มีจำนวนเยาวชนในสถานแรกรับเฉลี่ย 1,890 คนต่อวัน จำนวนของเยาวชนในสถานแรกรับค่อยๆ เพิ่มขึ้นเป็นลำดับทุกปี จนกระทั่งถึงปี 2557 จำนวนเยาวชนในสถานแรกรับเพิ่มสูงขึ้นเป็น 2,619 คนต่อวัน ประมาณการสูญเสียผลผลิตภาพด้านแรงงานในสถานแรกรับได้เพิ่มขึ้นจาก 3,450 ล้านบาทต่อปี ในปี 2547 เป็น 4,319 ล้านบาทต่อปี ในปี 2557 กล่าวโดยสรุปการสูญเสียผลผลิตภาพด้านแรงงานในสถานแรกรับทั้งปีระหว่างปี 2547 – 2557 เท่ากับ 56,710 ล้านบาท ในตารางเดียวกันการสูญเสียผลผลิตภาพการผลิตของเยาวชนในศูนย์ฝึกกอบบรมระหว่างปี 2547 - 2557 เท่ากับ 6,466.56 ล้านบาท เพราะฉะนั้นการสูญเสียผลผลิตภาพด้านแรงงานรวมของเยาวชนในสถานแรกรับและในศูนย์ฝึกกอบบรมฯ ระหว่างปี 2547 - 2557 เท่ากับ 63,177 ล้านบาท

6) ประมาณการสูญเสียผลผลิตภาพด้านแรงงานจากผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดที่มีได้ถูกจับกุมคุมขังสำนักงาน ป.ป.ส. ได้ประมาณการสถานการณ์ยาเสพติดและแนวโน้มของปัญหาในช่วงแผนพัฒนาฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2533 - 2539) ว่าจำนวนผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดในช่วงระหว่างปี 2554 - 2555 น่าจะอยู่ระหว่าง 1.4 - 1.7 ล้านคน จากการสัมภาษณ์อดีตนายตำรวจระดับรองผู้บังคับการจังหวัด (21 กุมภาพันธ์ 2559) เห็นว่าตัวเลขของทางราชการน่าจะต่ำกว่าความเป็นจริงค่อนข้างมาก นายตำรวจท่านนี้เห็นว่าตัวเลขที่เป็นจริงน่าจะสูงกว่าตัวเลขของทางราชการระหว่าง 2 – 5 เท่า⁶ นายตำรวจ

⁶ สาเหตุที่ตัวเลขของทางราชการค่อนข้างต่ำกว่าความเป็นจริงค่อนข้างมากเป็นเพราะเจ้าหน้าที่ไม่ต้องการให้ผู้บังคับบัญชาเพิ่งเล็งพื้นที่ของตนเองว่ามีปัญหา ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อประเมินผลงานประจำปีและความเจริญก้าวหน้าในทางราชการของตน

ท่านนี้ประมาณการว่าจำนวนผู้เสียหายที่มีได้ประกอบอาชีพใดๆ น่าจะอยู่ในราวร้อยละ 10 ของจำนวนผู้เสียหายทั้งหมด หรือเป็นจำนวนราว 1.4 – 1.7 แสนคน หากใช้ค่าแรงขั้นต่ำในปี 2555 เท่ากับ 300 บาทต่อวัน ผลผลิตภาพด้านแรงงานที่สังคมต้องสูญเสียไปจากคนกลุ่มนี้ในระหว่างปี 2554 – 2555 จะอยู่ที่ประมาณ 24,180 ล้านบาท กล่าวโดยสรุปต้นทุนผลิตภาพด้านแรงงานที่สังคมต้องสูญเสียไปจากแรงงาน 6 ประเภทข้างต้นไประหว่างปี พ.ศ. 2551 – 2558 จะอยู่ระหว่าง 230,062 – 265,194 ล้านบาท

3.3 ต้นทุนของการก่ออาชญากรรม ผู้เขียนแบ่งต้นทุนของอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับปัญหายาเสพติดออกเป็น 2 ประเภทคือ 1) ต้นทุนของการก่ออาชญากรรมในภาคเอกชน และ 2) ต้นทุนของการก่ออาชญากรรมในภาครัฐ

1) ต้นทุนของการก่ออาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับปัญหาเสพติดในภาคเอกชน ในตารางที่ 2 แสดงผลการจับกุมจำนวนผู้ต้องหาเสพติดและจำนวนคดีระหว่างปี 2550 - 2558 ว่าในช่วงเวลาดังกล่าวมีผู้ต้องหาเสพติดรวม 2,388,260 คน ในตารางที่ 10 แสดงสถิติคดีอาญา 5 กลุ่มทั่วประเทศในปี 2556 ตารางแสดงให้เห็นว่าในบรรดาคดีอาญาทั้ง 5 กลุ่ม คดียาเสพติดมีจำนวนมากที่สุดคือมีกักรับแจ้ง 442,844 คดี และจับผู้ต้องหาได้ 461,494 คน จากการสัมภาษณ์อดีตนายกฯระดับผู้กำกับในเขต กทม. และบริเวณชานเมือง พบว่าผู้ต้องหาเสพติดมักจะเข้าไปเกี่ยวข้องกับคดีอาญาประเภทอื่นๆ ด้วย เช่น ปล้นทรัพย์ ชิงทรัพย์ ลักทรัพย์ วิ่งราวทรัพย์ และการโจรกรรมรถจักรยานยนต์ ฯลฯ นายตำรวจท่านนี้ประเมินความเสียหายทางด้านทรัพย์สินและจิตใจของผู้เสียหายจากการก่ออาชญากรรมว่า หากคิดเป็นมูลค่าความเสียหายแล้วไม่น่าจะน้อยกว่าคดีละ 10,000 บาท ในตารางที่ 10 จำนวนคดีอาญา 5 กลุ่มทั่วประเทศในปี 2556 เท่ากับ 1,217,145 คดี หากสมมติว่าจำนวนคดีอาญาระหว่างปี 2550 - 2558 เกิดขึ้นเฉลี่ยปีละ 1 ล้านคดีหรือเท่ากับ 9 ล้านคดี ดังนั้นมูลค่าความเสียหายจากการก่ออาชญากรรมในภาคเอกชนในระยะเวลาดังกล่าวจะอยู่ในราว 90,000 ล้านบาท

2) ต้นทุนของการก่ออาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับปัญหาเสพติดในภาครัฐ ระหว่างปี 2551 - 2558 ปปส. ได้รวบรวมสถิติการจับกุมเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด พบว่ามีเจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้องกับการค้ายาเสพติดเพิ่มสูงขึ้น

เป็นลำดับ⁷ จากการศึกษาพบว่าในการจับกุมผู้เสพ ผู้รับจ้างลำเลียงและการค้ายาเสพติดที่ไม่ใช่รายใหญ่ เจ้าหน้าที่ตำรวจมักจะก่ออาชญากรรมอย่างน้อย 3 รูปแบบคือ รูปแบบที่หนึ่ง เป็นการริตไถเงินของตำรวจต่อผู้ต้องหา หรือผู้ต้องหาเป็นฝ่ายติดสินบนให้แก่ตำรวจเพื่อให้ปล่อยตัว จำนวนเงินสินบนขึ้นอยู่กับปริมาณยาที่ผู้ต้องหาครอบครองอยู่ในขณะนั้น จากการสัมภาษณ์ตำรวจพบว่าในช่วงก่อนการยึดอำนาจของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ในเดือนพฤศจิกายน 2557 การติดสินบนของผู้ต้องหา ยาเสพติดให้ตำรวจเพื่อขอให้ปล่อยตัวไปจะอยู่ระหว่างร้อยละ 30 - 40 ของจำนวนคดีการจับกุมยาเสพติดทั้งหมด แต่ภายหลังจากการยึดอำนาจแล้วการติดสินบนตำรวจลดลงเหลือราวร้อยละ 10 - 20 ของจำนวนคดียาเสพติด จากตารางที่ 1 ที่แสดงผลการจับกุมยาเสพติดระหว่างปี 2550 - 2558 แสดงให้เห็นว่าจำนวนคดียาเสพติดเท่ากับ 2,254,412 คดี หากสมมติว่าการติดสินบนตำรวจเพื่อขอให้ปล่อยตัวในระหว่างปี 2550 - 2554 อยู่ระหว่างร้อยละ 30 - 40 ของจำนวนคดีการจับกุมยาเสพติดทั้งหมด 1,988,589

⁷ ในปี 2551 มีเจ้าหน้าที่รัฐที่ถูกจับกุมข้อหาเสพติด 129 คน และเพิ่มขึ้นเป็น 176 คนในปี 2558 ในช่วงเวลาดังกล่าวมีเจ้าหน้าที่รัฐที่ถูกจับกุมในข้อหาเสพติดทั้งสิ้น 1,274 คน เฉลี่ยแล้วในช่วง 8 ปี มีเจ้าหน้าที่รัฐที่ถูกจับกุมในข้อหาเสพติดเฉลี่ยปีละ 159 คน นายตำรวจระดับผู้กำกับประเมินว่าเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกตำรวจจับได้ในข้อหาที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดในแต่ละปีไม่น่าจะถึงร้อยละ 10 ของเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการค้ายาเสพติด จากการสัมภาษณ์นายตำรวจอดีตผู้บัญชาการภาคเห็นสอดคล้องกับอดีตผู้กำกับว่าโรงพักเกือบทุกแห่งในประเทศไทยจะมีตำรวจระดับประทวนที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับการค้ายาเสพติด ดังนั้นในปัจจุบันจึงมีความเป็นไปได้ว่าอาจจะมีเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับการค้าและการลำเลียงยาเสพติดไม่น้อยกว่า 1,590 คน

จากรายงานวิจัยของ พ.ต.ท.เกษมศานต์ โชติชาครพันธุ์ และคณะ (การศึกษามาตรการป้องกันเพื่อปรับปรุงกระบวนการใช้อำนาจเกินขอบเขตกรณีเจ้าพนักงานตำรวจใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบ: 2552) ที่ได้ศึกษาพฤติการณ์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ประพฤติมิชอบในการเรียกรับผลประโยชน์จากผู้กระทำผิดในคดียาเสพติดมีอย่างน้อยที่สุด 9 ประการ กล่าวคือ 1) การยึดของกลางแล้วจับ คือผู้ถูกจับไม่มีของกลางแต่ถูกตำรวจยึดของกลางให้ 2) มีการจับแล้วปล่อย หลังจากเอาเงินหรือเรียกร่องทรัพย์สินจากผู้ถูกจับแล้ว ที่ภาษาตำรวจเรียกว่า “จุดทั้งตัวมา” คือตำรวจจะบังคับเอาทั้งเงินสดและทรัพย์สินมีค่าที่ติดตัวมาเช่น แหวน สร้อยคอทองคำ เครื่องประดับมีค่าอื่น ๆ เพื่อแลกกับการปล่อยตัวไป 3) มีการยกยอกของกลางไปขาย เพราะของกลางมีจำนวนมาก จึงยกยอกของกลางบางส่วนเอาไปให้สาย (สายลับ) นำไปขายต่อ เพื่อเป็นการตอบแทนในการทำหน้าที่เป็นสายลับให้หรือให้ข่าวแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจ หรือเอาไปขายเอง 4) การให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ต้องหาในชั้นศาล เพราะมีการรับสินบนจากผู้ต้องหา โดยตำรวจให้การแก่ศาลในทางที่เป็นประโยชน์แก่จำเลย หรือทำให้มีข้อพิรุธในพยานหลักฐานที่นำเข้าสู่การพิจารณาคดีของศาล ทั้งนี้เพื่อให้ศาลยกฟ้อง 5) การเรียกรับผลประโยชน์แลกกับการปล่อยตัวไปไม่ดำเนินคดี 6) จับกุมแต่ลดจำนวนของกลางลงและเปลี่ยนข้อหาให้เบาลง จากข้อหาครอบครองยาเสพติดเพื่อจำหน่ายเป็นข้อหาเสพยาเสพติดให้โทษแทน 7) เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ไม่มีความสัมพันธ์กับหญิงบริการหรือหญิงที่ทำงานกลางคืนมักให้ผู้หญิงเหล่านี้นำไปจำหน่ายให้ ที่เรียกว่า “เอาของไปปล่อย” 8) มีการใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบโดยการซ้อมหรือการทรมานผู้ต้องหาเพื่อให้รับสารภาพ หรือให้ข้อมูลทางการสืบสวนถึงที่ซ่อนของกลางหรือเครือข่ายนักค้าสำคัญ และ 9) มีการใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบโดยใช้วิธีการ “ล่อซื้อ” จากผู้ที่เคยมีคดียาเสพติดเป็นชนกิตติหลังอยู่

คดี จำนวนคดีของการตัดสินบนตำรวจที่มีการปล่อยตัวผู้ต้องหาไปน่าจะอยู่ระหว่าง 596,577 – 795,436 คดีหรือราย และหากสมมติว่าตั้งแต่ปี 2558 เป็นต้นมา การตัดสินบนตำรวจเพื่อขอให้ปล่อยตัวอยู่ที่ร้อยละ 10 – 20 ของจำนวนคดีการจับกุมยาเสพติด จำนวนคดีการตัดสินบนตำรวจที่เป็นการปล่อยตัวผู้ต้องหาไปน่าจะอยู่ระหว่าง 26,582 - 53,165 คดี ดังนั้นประมาณการของผู้ต้องหาคดียาเสพติดที่ตัดสินบนตำรวจเพื่อปล่อยตัว ช่วงปี 2550 - 2558 น่าจะอยู่ระหว่าง 623,159 - 848,601 ราย

จากการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับปัญหา ยาเสพติด ประมาณการขั้นต่ำสุดของเงินตัดสินบนตำรวจแต่ละครั้งจะอยู่ระหว่าง 30,000 - 100,000 บาท⁹ เป็นที่น่าสังเกตว่าผู้ต้องหา ยาเสพติดที่ต้องการตัดสินบน นอกจากต้องจ่ายเงินสดแล้ว ตำรวจจะยึดทรัพย์สินในตัวของผู้ต้องหา เช่น สายสร้อย นาฬิกา โทรศัพท์มือถือ ทองคำ และทรัพย์สินต่างๆ ที่อยู่ในตัวและที่บ้านของผู้ต้องหาไปเป็นทรัพย์สินของตัวเองทั้งหมดอีกด้วย จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น หากสมมติว่าการตัดสินบนตำรวจและการถูกยึดทรัพย์สินที่บ้านแต่ละครั้ง อยู่ระหว่าง 30,000 – 100,000 บาท ประมาณการมูลค่าเงินตัดสินบนที่ผู้ต้องหาคดียาเสพติดให้แก่ตำรวจช่วงปี 2550 - 2558 น่าจะอยู่ระหว่าง 18,695 - 84,860 ล้านบาท

รูปแบบที่สอง เรียกกันในภาษาตำรวจว่า “ตอนยา”⁹ ในตารางที่ 3 ที่แสดงผลการจับกุมยาเสพติดระหว่างปี 2550 - 2558 ตารางดังกล่าวได้แสดงให้เห็นว่าในช่วงระยะเวลาที่กล่าวถึงได้มีการจับยาบ้าที่เป็นของกลางได้ทั้งหมดจำนวน 234,536,669 เม็ด หากสมมติว่าตำรวจจำนวนหนึ่งที่เป็นผู้จับกุมยาบ้าได้ใช้อำนาจไปโดยมิชอบ ด้วย

⁸ ในการจับกุมหากมีหน่วยงานอื่นเข้าร่วมด้วย เช่น ทหาร และ ปปส. การให้สินบนจะกระทำไม่ได้

⁹ พฤติกรรมของตำรวจในกรณีนี้อาจเกิดขึ้นได้สองกรณีคือการที่ตำรวจสามารถยึดยาบ้าที่ไม่มีเจ้าของ เช่น ผู้ค้าหรือผู้ส่งยาไปทิ้งไว้ในถังขยะในป่า หรือตัวผู้ต้องหาหลบหนีไปโดยทิ้งยาไว้ ตำรวจจะนำยาเหล่านี้เอาไว้ “ตอยอด” โดยนำไปให้สายของตำรวจ “ล่อซื้อ” คนติดยา ผู้ค้ารายย่อยและรายใหญ่ต่อไป (อดีตผู้บัญชาการตำรวจภาค 1, สัมภาษณ์, 15 กุมภาพันธ์ 2558) แต่ตำรวจจำนวนหนึ่งอาจนำยาเหล่านั้นไปให้สายของตนขายต่อให้แก่ผู้ค้า และกลายเป็นผลประโยชน์ของตัวเองไป ส่วนในอีกกรณีหนึ่งคือเมื่อตำรวจจับผู้ค้ายาเสพติดแล้วเก็บยาเสพติดส่วนหนึ่งไว้เป็นทรัพย์สินของตนเอง จากการสัมภาษณ์ตำรวจพบว่าในการจับยาเสพติดรายกลางและรายใหญ่ได้ในแต่ละครั้ง หากไม่มีทหารหรือหน่วยงานอื่นเข้าร่วมในการจับกุม ตำรวจจะกันยาบ้าไว้เป็นของตนเองเกินกว่าร้อยละ 50 ของจำนวนยาทั้งหมด ในกรณีนี้กล่าวโดยทั่วไปแล้ว ผู้รับจ้างขนยาบ้ามักจะเตรียมเงินสดติดตัวไว้เพื่อเป็นสินบนสำหรับตำรวจ ราว 1 - 2 ล้านบาทต่อเที่ยว ดังนั้นเมื่อตำรวจสามารถจับผู้ขนยาเสพติดได้ผลประโยชน์ที่ตำรวจมักจะได้รับจึงมีทั้งเงินสินบน และยาบ้าจำนวนหนึ่งที่เอาไว้ใช้ในการทำธุรกิจผิดกฎหมายของตน ส่วนผู้ต้องหาที่พอใจเพราะจำนวนยาบ้าที่ถูกจับลดน้อยลงไปมาก ทำให้โทษตามกฎหมายลดน้อยลงตามไปด้วย

การตัดตอนยาบ้าไว้ที่ร้อยละ 50 ของจำนวนยาบ้าทั้งหมดที่ตำรวจทุจริตเก็บไว้จะอยู่ที่ราว 117,268,335 เม็ด ซึ่งยาบ้าส่วนนี้มักจะถูกนำไปขายต่อในราคาที่ถูกกว่าราคายาในท้องตลาดถึงครึ่งหนึ่ง หากราคายาบ้าในตลาดอยู่ที่เม็ดละ 300 บาท ตำรวจทุจริตกลุ่มนี้จะมีรายได้จากการขายยาบ้าที่เม็ดละ 150 บาท ดังนั้นในระหว่างปี 2550 - 2558 ตำรวจทุจริตกลุ่มนี้จะมีรายได้จากการขายยาบ้าเพื่อผลประโยชน์ของตนเองราว 17,590 ล้านบาท กล่าวโดยสรุป **ต้นทุนรวมของการก่ออาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดที่เกิดขึ้นทั้งในภาคเอกชนและในภาครัฐในช่วงปี 2550 – 2558 จะมีมูลค่าราว 126,285 – 192,450 ล้านบาท**

3.4 ต้นทุนของสังคม ในส่วนต้นทุนของสังคม ผู้เขียนได้แบ่งต้นทุนประเภทนี้ออกเป็น 2 ส่วนคือ 1) ต้นทุนของสังคมจากผู้เสียชีวิตด้วยโรคปอดและโรคเอดส์ และ 2) ต้นทุนของสังคมจากผู้เสียชีวิตที่ตรวจพบสารเสพติด

1) **ต้นทุนของสังคมจากผู้เสียชีวิตด้วยโรคปอดอักเสบและโรคเอดส์** ในตารางที่ 11 แสดงให้เห็นจำนวนผู้เสียชีวิตจากโรคปอดอักเสบและโรคเอดส์ระหว่างปี 2551 – 2557 เท่ากับ 176,592 คน อย่างไรก็ตามเนื่องจากยังไม่มีกรเก็บสถิติอายุของผู้เสียชีวิตจากโรคทั้งสองชนิด และค่าใช้จ่ายที่ภาครัฐต้องสูญเสียไปในการรักษาผู้ป่วยแต่ละคน จึงทำให้ไม่สามารถประมาณการต้นทุนค่าใช้จ่ายของภาครัฐในการบำบัดรักษาผู้ป่วยจากโรคทั้งสองชนิดนี้ได้ อย่างไรก็ตามเราอาจประมาณการสูญเสียผลิตภาพด้านการผลิตของแรงงานของคนกลุ่มนี้ในระหว่างปี 2551 – 2557 ว่าอยู่ในราว 16,996.85 ล้านบาท

2) **ต้นทุนของสังคมจากผู้เสียชีวิตที่ตรวจพบสารเสพติด** ในตารางที่ 12 แสดงข้อมูลที่ตรวจพบผู้เสียชีวิตที่มีสารเสพติดอยู่ด้วยทั่วประเทศในช่วงปี 2550 – 2557 รวม 39,183 คน ประมาณการสูญเสียผลิตภาพการผลิตของผู้เสียชีวิตที่พบว่ามีสารเสพติดในช่วงเวลาดังกล่าวจะคิดเป็นมูลค่าได้ราว 2,449 ล้านบาท ดังนั้นต้นทุนของสังคมจากผู้เสียชีวิตจากโรคปอดอักเสบและโรคเอดส์ในปี 2551 – 2557 และต้นทุนของสังคมจากผู้เสียชีวิตที่ตรวจพบว่ามีสารเสพติดในช่วงปี 2550 – 2557 เป็นมูลค่าความเสียหายด้านผลิตภาพแรงงานราว 46,327 ล้านบาท

3.5 ต้นทุนของนักโทษในคุก สำหรับผู้เขียนแล้วต้นทุนของนักโทษในข้อหา ยาเสพติดที่ถูกจำคุกมีทั้งต้นทุนทางด้านเศรษฐกิจที่สามารถประเมินเป็นตัวเลขได้และ

ต้นทุนทางสังคมที่ไม่สามารถประเมินเป็นตัวเลขได้ สำหรับต้นทุนที่สามารถประเมินเป็นตัวเลขได้มี 2 องค์ประกอบคือ (1) ต้นทุนจากการเสียค่าปรับให้แก่ศาล¹⁰ จากการสัมภาษณ์นักโทษในเรือนจำ จำนวน 10 แห่งพบว่าพวกเขาจะมีค่าใช้จ่ายในคุกเฉลี่ยเดือนละ 3,000 บาท ในปี 2558 มีนักโทษยาเสพติดทั่วประเทศ 230,074 คน (ดูตารางที่ 4) ค่าใช้จ่ายของนักโทษในปี 2551 - 2558 จะอยู่ที่ประมาณ 3,533.19 ล้านบาท

3.6 รวมประมาณการต้นทุนด้านเศรษฐกิจและสังคมของปัญหาเสพติดในประเทศไทย จากการศึกษาพบว่าต้นทุนรวมด้านเศรษฐกิจและสังคมของปัญหาเสพติดในประเทศไทยที่มี 6 องค์ประกอบคือ (1) ต้นทุนนโยบายด้านยาเสพติดของภาครัฐระหว่างปี 2550 - 2558 เป็นเงิน 74,076.22 ล้านบาท + (2) ต้นทุนผลิตภาพด้านแรงงานระหว่างปี 2551- 2558 ที่สูญเสียไปคิดเป็นมูลค่าราว 730,117 - 799,958 ล้านบาท + (3) ต้นทุนของการก่ออาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับปัญหาเสพติดทั้งในภาคเอกชนและภาครัฐระหว่างปี 2550 - 2558 เป็นมูลค่าราว 58,839 - 125,004 ล้านบาท + (4) ต้นทุนของสังคมที่มาจากการเสียชีวิตด้วยโรคปอดอักเสบและเอดส์ระหว่างปี 2537 - 2550 และต้นทุนของสังคมจากผู้เสียชีวิตที่ตรวจพบสารเสพติดปี 2550 - 2557 คิดเป็นต้นทุนรวมของสังคมนี้อีก 56,211 ล้านบาท และ (5) ต้นทุนของนักโทษในคุกระหว่างปี 2551 - 2558 คิดเป็นมูลค่าราว 8,283 ล้านบาท เพราะฉะนั้นต้นทุนรวมทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของปัญหาเสพติดของภาครัฐ ภาคสังคมและปัจเจกบุคคลที่เป็นผู้ต้องหาข้อหาเสพติดรวมกัน ในช่วงที่ศึกษาจะมีมูลค่าขั้นต่ำสุดที่ 927,526 - 1,063,532 ล้านบาท ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 1.4 - 1.6 ของ GDP ระหว่างปี 2550 - 2557

4. สรุป

วัตถุประสงค์ของงานชิ้นนี้คือการศึกษารื่องขนาดและผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจและสังคมจากนโยบายด้านการปราบปรามยาเสพติดของรัฐบาลไทยในยุคร่วมสมัย เพื่อที่จะตอบใจทฤษฎีในเรื่องนี้ผู้เขียนได้นำเสนอวิธีการวิทยาของการวิจัยโดยการพัฒนาทฤษฎีขึ้นใหม่ที่มีพื้นฐานมาจากทฤษฎีของนักเศรษฐศาสตร์ ด้วยการนำผลกระทบทางด้านสังคมเข้ามาประเมินด้วย ผลการศึกษาพบว่าต้นทุนรวมทางด้านเศรษฐกิจ

¹⁰ ต้นทุนที่นักโทษเลือกที่จะให้จำคุกเพิ่มขึ้นอีกไม่เกิน 2 ปี แทนที่จะเสียค่าปรับ

¹¹ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) ระหว่างปี 2550 - 2557 เท่ากับ 66,713 พันล้านบาท

และสังคมของไทยในระหว่างปี 2550 ถึง 2558 มีมูลค่าขึ้นต่ำสุดระหว่าง 927,526 - 1,063,532 ล้านบาท ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 1.4 - 1.6 ของ GDP ระหว่างปี 2550 - 2557 จากตัวเลขข้างต้นผู้เขียนเห็นว่าปรัชญา แนวความคิด นโยบายและกฎหมายยาเสพติดของไทยสมควรได้รับการทบทวนเสียใหม่ให้สอดคล้องกับมติของสำนักงานป้องกันยาเสพติดและปราบปรามอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ (UN Office on Drug and Crime - UNODC) มิฉะนั้นปัญหานักโทษยาเสพติดล้นคุกและความสูญเสียของผลิตภาพด้านแรงงานของผู้เกี่ยวข้องกับปัญหาเสพติดในประเทศจะกลายเป็นปัญหาเรื้อรังของสังคมไทยและกีดกร่อนทำลายศักยภาพของระบบเศรษฐกิจไทยโดยรวมอีกด้วย

มติของ UNODC ในปี 2560 ที่เสนอให้เปลี่ยนมุมมองผู้เสพยาเสพติดจาก “อาชญากร” ให้เป็น “ผู้ป่วย” สมควรที่รัฐบาลไทยในฐานะประเทศสมาชิกจะนำมาเปลี่ยนแปลงแก้ไขนโยบายและกฎหมายปราบปรามยาเสพติดเสียใหม่ รวมทั้งการแก้ไขยาเสพติดบางชนิด เช่น ยาบ้า (Methamphetamine) กัญชาและใบกระท่อมให้เป็นสารเสพติดที่ถูกกฎหมายภายใต้การควบคุมของภาครัฐ นอกจากนี้ผู้ครอบครองและผู้ต้องหายาเสพติดที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อหาเงินมาเสพ มีใช้เพื่อทำธุรกิจควรถือเป็นผู้ป่วยเช่นเดียวกัน การแก้ไขนิยามต่างๆ ในกฎหมายยาเสพติด เช่น การเสพ การครอบครอง การเสพและการครอบครอง การจำหน่าย การครอบครองเพื่อจำหน่าย การผลิต การนำเข้า และการส่งออก ฯลฯ สมควรมีการเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องกับแนวคิดใหม่ของ UNODC เพื่อให้นโยบายการปราบปรามยาเสพติดของไทยอยู่บนหลักการที่ให้ความเคารพสิทธิมนุษยชน สุขภาพและความมั่นคงของมนุษย์ การยอมรับสิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคลตราบเท่าที่ไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน

ตารางที่ 2 : แสดงผลการจับกุมยาเสพติดติดตามปีงบประมาณ 2550 - 2558

ปี	จำนวนคดี	จำนวนผู้ ต้องหา	ข้อหาเสพ		ข้อหาอื่นๆ (1)	
			จำนวนคดี	จำนวนคน	จำนวนคดี	จำนวนคน
2550	72,070 (3.2)	78,063 (3.3)	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2551	133,242 (5.9)	142,703 (6.0)	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2552	151,240 (6.7)	161,919 (6.8)	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2553	191,252 (8.5)	204,082 (8.5)	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2554	318,427 (14.1)	336,457 (14.1)	152,919 (17.3)	153,358 (17.3)	165,508 (20.1)	183,099 (20.0)
2555	351,229 (15.6)	370,226 (15.5)	190,735 (21.6)	191,241 (21.6)	160,494 (19.5)	178,985 (19.5)
2556	422,526 (18.7)	441,772 (18.5)	246,692 (27.9)	247,263 (27.9)	175,834 (21.3)	194,509 (21.2)
2557	348,603 (15.5)	367,628 (15.4)	179,556 (20.3)	179,834 (20.3)	169,047 (20.5)	187,794 (20.5)
2558	265,823 (11.8)	285,410 (12.0)	112,847 (12.8)	113,076 (12.8)	152,976 (18.6)	172,334 (18.8)
รวม	2,254,412	2,388,260	882,749	884,772	823,859	916,721

แหล่งที่มาของข้อมูล: กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด, สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2559

หมายเหตุ:

- (1) หมายถึงข้อหาผลิต นำเข้า/ส่งออก จำหน่าย ครอบครองเพื่อจำหน่ายและครอบครอง
- (2) เครื่องหมาย ( ) หมายถึงร้อยละ
- (3) ข้อมูลระหว่างปี 2550 – 2553 มาจากสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
- (4) ข้อมูลระหว่างปี 2554 – 2558 มาจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ
- (5) n.a. = not available

ตารางที่ 3 : ผลการจับกุมของกลางคดียาเสพติดจำแนกตามของกลางปีงบประมาณ 2550 - 2558

ปี	ยาบ้า (เม็ด)	ไอซ์ (กก.)	เฮโรอีน (กก.)	กัญชาแห้ง (กก.)	โคเคน (กก.)	พืชกระท่อม (กก.)
2550	8,716,470	55.65	94.7	5,441	n.a.	n.a.
2551	10,612,996	506.74	19.68	15,354	n.a.	n.a.
2552	12,075,696	100.73	4.74	7,271	n.a.	n.a.
2553	35,185,331	605.32	425.62	16,058	n.a.	n.a.
2554	49,710,742.00	2,155.17	176.47	10,826.58	28.77	31,355.95
2555	117,933,473.00	2,072.06	765.09	27,768.18	59.63	45,003.60
2556	117,953.47	2,072.06	765.09	27,768.18	59.63	42,168.40
2557	96,157.45	1,073.60	497.26	28,104.60	32.29	52,722.90
2558	87,849.93	1,443.92	182.23	25,000.00	33.70	75,851.11
รวม	234,536,668.84	10,085.25	2,930.88	163,591.36	214.02	247,101.96

แหล่งที่มาของข้อมูล : กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. 2559 และสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

หมายเหตุ:

- (1) ข้อมูลระหว่างปี 2550 – 2553 มาจากสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
- (2) ข้อมูลระหว่างปี 2554 – 2558 มาจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ
- (3) n.a. = not available
- (4) ข้อมูลของสำนักงานตำรวจแห่งชาติระบุว่าในปี 2558 สามารถจับกุมกัญชาแห้งได้ 220,930.11 กิโลกรัม ผู้วิจัยได้ตรวจสอบกับอดีตเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด แล้วคาดว่าน่าจะเป็นตัวเลขที่สูงกว่าความเป็นจริงมาก ดังนั้นจึงปรับตัวเลขลงมาเหลือเพียง 25,000 กิโลกรัม

ตารางที่ 4 : สถิตินักโทษคดีทั่วไปกับนักโทษคดียาเสพติดทั่วประเทศ และการสูญเสียผลิตภาพด้านแรงงานของนักโทษยาเสพติด ระหว่างปี 2551 – 2558

ปี พ.ศ.	นักโทษคดีทั่วไป (คน)	นักโทษคดียาเสพติด (คน)	การสูญเสียผลิตภาพด้านแรงงานของนักโทษยาเสพติด (ล้านบาท)
2551	182,032 (100)	100,015 (54.94)	5,278,791,700
2552	190,028 (100)	101,903 (53.63)	5,457,924,680
2553	213,094 (100)	119,761 (56.20)	6,694,639,900
2554	220,776 (100)	128,750 (58.32)	7,197,125,000
2555	224,864 (100)	140,073 (62.29)	10,925,694,000
2556	251,819 (100)	166,699 (66.20)	13,002,522,000
2557	291,734 (100)	200,453 (68.71)	15,635,334,000
2558	325,361 (100)	220,074 (70.71)	17,345,772,000
รวม	-	-	81,537,803,280

แหล่งที่มา: กรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม

- หมายเหตุ:
1. เครื่องหมาย ( ) หมายถึงจำนวนร้อยละ
  2. ปี 2551 สํารวจ ณ วันที่ 1 สิงหาคม
  3. ในการประมาณการผลิตภาพด้านแรงงานระหว่างปี 2551 - 2558 มีข้อสมมติ 2 ประการคือ (1) สมมติวันทำงานเป็น 5 วันต่อสัปดาห์ หรือ 260 วันต่อปี (2) สมมติว่าหากนักโทษยาเสพติดมิได้ถูกจองจำ พวกเขาจะทำงานโดยมีรายได้เท่ากับค่าแรงขั้นต่ำตามกฎหมายใน กทม. และ ปริมาณพล คือในปี 2551 = 203/วัน ปี 2552 = 206 บาท/วัน ปี 2553 - 2554 = 215 บาท/วัน ปี 2555 - 2558 = 300 บาท/วัน

ตารางที่ 5 : งบประมาณด้านยาเสพติดของรัฐบาลระหว่างปี 2550 – 2559

ปี พ.ศ.	หน่วย (ล้านบาท)
2550	4,016.93
2551	4,579.3
2552	4,817.85
2553	4,908.93
2554	4,940.58
2555	9,454.96
2556	11,288.2
2557	10,560.26
2558	8,827.97
2559	10,685.24
รวม	74,080.22

แหล่งที่มาของข้อมูล: กรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม

ตารางที่ 6 : สถิตินักโทษคดียาเสพติด นักโทษเด็ดขาดตาม พรบ.ยาเสพติดและผลผลิตแรงงาน
ของนักโทษเด็ดขาดที่สูญเสีย ปี 2551 - 2558

ปี (พ.ศ.)	นักโทษคดียาเสพติด (คน)	นักโทษเด็ดขาด (คน)	ผลผลิตแรงงาน ของนักโทษเด็ดขาด (ล้านบาท) *
2551 ¹	100,015	76,320	27,856.80
2552 ²	101,303	87,563	31,960.50
2553 ²	119,961	91,195	33,286.18
2554 ³	128,750	107,329	39,175.09
2555 ⁴	140,073	106,933	39,030.55
2557 ²	200,453	168,108	61,359.42
2558 ²	220,074	168,758	61,596.68
รวม	1,010,629	806,206	294,265.22

แหล่งที่มา : สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงยุติธรรม

หมายเหตุ : (1) ข้อมูลที่รวบรวมได้ยังไม่สมบูรณ์ เพราะ ป.ป.ส. มิได้รวบรวมไว้อย่างเป็นทางการ

(2) ข้อมูลปี 2556 ไม่สามารถหาได้

(3) เครื่องหมาย 1 หมายถึง ข้อมูลถึงเดือนพฤศจิกายน ของปีนั้น

(4) เครื่องหมาย 2 หมายถึง ข้อมูลถึงเดือนตุลาคม ของปีนั้น

(5) เครื่องหมาย 3 หมายถึง ข้อมูลถึงเดือนสิงหาคม ของปีนั้น

(6) เครื่องหมาย 4 หมายถึง ข้อมูลถึงเดือนเมษายน ของปีนั้น

(*) การคำนวณผลผลิตด้านแรงงานของนักโทษเด็ดขาดตาม พ.ร.บ.ยาเสพติด คำนวณจากค่า
ปรับวันละ 500 บาท × ระยะเวลา 2 ปี (730 วัน)

ตารางที่ 7 : ประมาณการสูญเสียผลิตภาพการผลิตของผู้ถูกบังคับบำบัดระหว่างปี 2554 - 2558

	2554 ⁽¹⁾	2555 ⁽²⁾	2556	2557	2558
จำนวนผู้ที่ถูกบังคับ บำบัดขอหา ร้ายแรง (คน)	183,099	178,985	194,509	187,794	172,334
มูลค่าของผลิตภาพ การผลิตที่สูญเสีย (ล้านบาท)	5,314.45 – 8,857.41	7,248.89 – 12,081.49	7,877.61 – 13,129.36	7,605.66 – 12,676.09	6,979.53 – 11,632.55
จำนวนผู้ที่ถูกบังคับ บำบัดขอหา ไม่ร้ายแรง (คน)	153,358	191,241	247,263	179,834	113,076
มูลค่าของผลิตภาพ การผลิตที่สูญเสีย (ล้านบาท)	1,978.32 - 3,462.06	3,442.34 - 6,024.09	4,450.73 - 7,788.78	3,237.01 - 5,664.77	2,035.37 - 3,561.89

- หมายเหตุ : (1) ค่าแรงขั้นต่ำคิดจาก 215 บาท/วัน
 (2) ค่าแรงขั้นต่ำตั้งแต่ปี 2555 เป็นต้นไป เท่ากับ 300 บาท/วัน
 (3) ข้อมูลก่อนปี 2554 ไม่สามารถรวบรวมได้

ตารางที่ 8 : จำนวนผู้ที่สมัครใจเข้ารับการบำบัดยาเสพติดกับกระทรวงสาธารณสุขและประมาณการผลผลิตภาพด้านแรงงานที่สูญเสียระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม 2545 – 30 กันยายน 2554

ช่วงเวลา	ระบบสมัครใจ (คน) (1)	ผลผลิตภาพด้านแรงงานที่สูญเสีย (ล้านบาท) (2)
1 ต.ค. 45 - 30 ก.ย. 46	294,889	5,980.35
1 ต.ค. 46 - 30 ก.ย. 47	17,215	351.19
1 ต.ค. 47 - 30 ก.ย. 48	13,128	275.69
1 ต.ค. 48 - 30 ก.ย. 49	14,802	324.16
1 ต.ค. 49 - 30 ก.ย. 50	15,776	361.59
1 ต.ค. 50 - 30 ก.ย. 51	23,324	542.98
1 ต.ค. 51 - 30 ก.ย. 52	29,456	728.15
1 ต.ค. 52 - 30 ก.ย. 53	29,605	731.84
1 ต.ค. 53 - 30 ก.ย. 54	39,158	1,010.28
รวม	477,353	10,306.23

แหล่งที่มาของข้อมูล : สำนักงานบริหารการสาธารณสุข สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุข ประมวลผล ณ วันที่ 2 มีนาคม 2555

- หมายเหตุ :
- (1) สำหรับหน่วยงาน สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข, สถาบันธัญญารักษ์ ในนามเลขาคณะอนุกรรมการบูรณาการกระบวนการบำบัดรักษาฯ
  - (2) ค่าแรงขั้นต่ำในเขต กทม. และปริมณฑล ช่วง 1 ต.ค. 45 – 30 ก.ย. 46 = 169 บาท ต่อวัน ช่วง 1 ต.ค. 46 - 30 ก.ย. 47 = 170 บาทต่อวัน ช่วง 1 ต.ค. 47 - 30 ก.ย. 48 = 175 บาทต่อวัน ช่วง 1 ต.ค. 48 - 30 ก.ย. 49 = 181 – 184 บาทต่อวัน (ผู้วิจัยจะใช้ค่าเฉลี่ยที่ 182.50 บาทต่อวัน) ช่วง 1 ต.ค. 49 - 30 ก.ย. 50 = 191 บาทต่อวัน ช่วง 1 ต.ค. 50 - 30 ก.ย. 51 = 194 บาทต่อวัน ช่วง 1 ต.ค. 51 - 30 ก.ย. 53 = 206 บาทต่อวัน ช่วง 1 ต.ค. 53 - 30 ก.ย. 54 = 215 บาทต่อวัน
  - (3) ไม่พบข้อมูลหลังปี 2554

ตารางที่ 9 : แสดงจำนวนเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดในคดียาเสพติดและปริมาณการสูญเสียสภาพการผลิต ปี 2554 – 2557

สถิติเด็กและเยาวชนกระทำความผิด	2547	2548	2549	2550	2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557
คดีทั้งหมด	33,308	36,080	48,218	51,128	46,981	46,371	44,057	35,049	34,276	36,763	36,537
อายุ 7-14 ปี	5,177	5,872	8,078	8,888	7,183	6,841	6,054	5,082	6,108	10,672	10,776
อายุ 15-18 ปี	28,131	30,208	40,140	42,240	39,798	39,530	38,003	29,967	28,168	26,091	25,761
คดียาเสพติด	5,310	6,542	8,803	10,279	11,207	12,352	14,695	13,845	14,773	15,530	16,508
ร้อยละคดียาเสพติด	15.94	18.13	18.26	20.11	23.85	26.64	33.35	39.5	43.1	42.24	45.18
จำนวนที่อยู่ในสถานแรกรับเฉลี่ยต่อวัน โดยเฉลี่ยทั้งปี	1,890	1,927	2,258	2,630	ไม่มีบันทึก	2,986	3,191	2,789	2,281	2,627	2,619
การสูญเสียสภาพการผลิตในสถานแรกรับ (ล้านบาท)	33.42	35.67	43.21	52.24	-	63.97	68.36	62.36	71.17	81.96	81.71
จำนวนที่อยู่ในศูนย์ฝึกฯ เฉลี่ยต่อวัน โดยเฉลี่ยทั้งปี	3,450	4,319	4,948	6,091	ไม่มีบันทึก	6,271	6,613	6,805	5,937	5,937	6,330
การสูญเสียสภาพการผลิตในศูนย์ฝึกอบรมฯ (ล้านบาท)	291.49	382.08	452.48	578.20	-	642.04	678.90	727.15	885.21	885.21	943.80

แหล่งที่มาของข้อมูล : สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงยุติธรรม

หมายเหตุ : ค่าแรงขั้นต่ำในปี 2547 = 170 บาทต่อวัน ปี 2548 มีการปรับการขึ้นค่าแรงขั้นต่ำ 2 ครั้งเป็น 175 บาทต่อวัน และ 181 บาทต่อวัน ผู้วิจัยใช้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 178 บาทต่อวัน

ปี 2549 = 184 บาทต่อวัน ปี 2550 = 191 บาทต่อวัน ปี 2552 = 203 บาทต่อวัน ปี 2553 = 206 บาทต่อวัน ปี 2554 = 215 บาทต่อวัน และตั้งแต่ปี 2555 = 300 บาทต่อวัน

ตารางที่ 10 : แสดงสถิติคดีอาญา 5 กลุ่มทั่วประเทศ ปี 2556

ประเภท	รับแจ้ง (คดี)	จับ (คน)
1. คดีอุกฉกรรจ์และสะเทือนขวัญ (ฆ่าผู้อื่น ปล้นทรัพย์ และชิงทรัพย์ ฯลฯ)	4,716	2,940
2. คดีชีวิต ร่างกาย และเพศ (ฆ่า ทำร้ายร่างกาย และข่มขืน)	23,854	14,594
3. คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์ (ลักทรัพย์ วิ่งราวทรัพย์ รีดเอาทรัพย์ ชิงทรัพย์ และทำให้เสียทรัพย์ ฯลฯ)	50,149	23,067
4. คดีน่าสนใจ (โจรกรรมจักรยานยนต์และรถยนต์ โจรกรรม โค - กระบือ ปล้นชิงรถแท็กซี่ และข้อโกง ฯลฯ)	30,368	8,569
5. คดีรัฐเป็นผู้เสียหาย	554,029	653,374
5.1 อาวุธปืน	35,167	37,399
5.2 การพนัน	51,135	129,431
5.3 ยาเสพติด	442,844	461,494
5.4 ปราบการค้าประเวณี	24,565	24,729
5.5 มีการเผยแพร่ข้อมูลมาก	318	232
รวม	1,217,145	1,355,829

แหล่งที่มาของข้อมูล : ผลการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของตำรวจ ปีงบประมาณ
2554 – 2556, สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ตารางที่ 11 : จำนวนและอัตราผู้เสียชีวิตจากโรคปอดอักเสบและโรคเอดส์ปี พ.ศ. 2550 – 2557

จำนวน (รายปี)	โรค		รวม (คน)	ค่าแรงขั้นต่ำ (บาท) ⁽¹⁾	ผลิตภาพแรงงาน ที่สูญเสีย (ล้านบาท) ⁽²⁾
	ปอดอักเสบและโรคอื่นๆ ของปอด (คน)	โรคเอดส์ (โรคภูมิคุ้มกันบกพร่อง เนื่องจากไวรัส)			
2550	14,179	5,522	19,701	191	3,762.89
2551	14,542	4,685	19,227	203	1,014.80
2552	14,542	4,046	18,588	206	3,829.13
2553	16,369	3,638	20,007	215	1,118.39
2554	16,884	3,758	20,642	215	1,153.89
2555	15,226	4,034	19,260	300	1,502.75
2556	21,676	5,683	27,359	300	2,134.00
2557	26,103	5,705	31,808	300	2,481.00
รวม	139,521	37,071	176,592	-	16,997

แหล่งที่มาของข้อมูล : รายงานสถิติสาธารณสุข สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์ กระทรวงสาธารณสุข

หมายเหตุ : (1) ใช้ค่าแรงขั้นต่ำของ กทม. และปริมณฑล

(2) การประเมินผลิตภาพการผลิตใช้เวลาทำงาน 260 วันต่อปี

ตารางที่ 12 : สถิติข้อมูลการตรวจสอบสารเสพติดจากผู้เสียชีวิตทั่วประเทศระหว่าง ปี 2550 – 2557

ปี พ.ศ.	ตรวจพบ สารเสพติด/ แอลกอฮอล์	ตรวจพบ สารเสพติด	เฉพาะสาร เสพติด	รวม (คน)	ประมาณ การสูญเสีย ผลิตภาพ การผลิต (ล้านบาท)
2550	3,411	777	500	4,688	232.81
2551	4,269	833	531	5,633	297.31
2552	3,913	673	438	5,024	269.09
2553	4,071	792	569	5,432	303.65
2554	2,988	620	444	4,052	226.51
2555	3,368	814	549	4,731	369.02
2556	3,459	1,265	699	5,423	422.99
2557	2,799	866	535	4,200	327.60
รวม	28,278	6,640	4,265	39,183	2,448.98

แหล่งที่มาของข้อมูล: รายงานสถิติสาธารณสุข สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์
กระทรวงสาธารณสุข

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

ศักดิ์ชัย เลิศพานิชพันธุ์. (2557). *การศึกษากฎหมายยาเสพติดในต่างประเทศ: ศึกษาเฉพาะกรณีประเทศญี่ปุ่น ฝรั่งเศส สวิตเซอร์แลนด์ เยอรมัน โปรตุเกส อังกฤษ และสหรัฐอเมริกา*. ม.ป.ป.

สำนักงานสหประชาชาติว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรม (2558) *The Alternative World Drug Report*. การกลับมาทบทวนสิ่งที่ต้องสูญเสียไปในสงครามยาเสพติด. สำนักกิจการในพระตำริพระเจ้าหลานเธอพระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา.

ภาษาอังกฤษ

Adrian Slack, Ganesh Nana, Michael Webster, Fiona Stokes Jiani Wu. (2009). *Cost of Harmful Alcohol And Other Drug Use*. New Zealand.

Economic consequences of drug abuse. สืบค้นเมื่อ 30 ตุลาคม 2558, จาก https://www.incb.org/documents/Publications/AnnualReports/Thematic_chapters/English/AR_2013_E_Chapter_I.pdf

Gray, James P.(2001). *WHY Our Laws Have Failed and What We Can DO About It : A Judicial Indictment of War on Drug*. Second edition.

ทำไมกฎหมายยาเสพติด ของเรากำลังล้มเหลวและเราสามารถทำอะไรได้บ้าง. ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2. สำนักกิจการ ในพระตำริพระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา. ผู้แปล. 2558 ค.

Miller, Justin. *Handbook of Criminal Law*. (Minnesota: West Publishing Co.), p.109.

Off of National Drug Control Policy.(2001). *The Economic Costs of Drug Abuse in the United States, 1992-1998*. Washington D.C.: Executive Office of the President (Publication No. NCJ-190636).

Off of National Drug Control Policy.(2004). *The Economic Costs of Drug Abuse in the United States*. 1992-2002. Washington D.C.: Executive Office of the President (Publication No. 207303).

Richard Card, Card, Cross & Jones : Criminal Law, 13th ed., (London : Butterworth and Co. Ltd), p. 479. Article 2(1) Criminal Law Act 1977

Rosalie Liccardo Pacula, Stijn Hoorens, Beau Kilmer, Peter H. Reuter, James R. Burgdorf, Priscillia Hunt. (2009). *Issues in estimating the economic cost of drug abuse in consuming nations*. Report 3. Published by the RAND Corporation.

Transform Drug Policy Foundation. *Getting drugs under control*. การยุติสงครามยาเสพติด: ทำอย่างไรจึงจะชนะการอภิปรายนโยบายยาเสพติดโลก. สำนักกิจการในพระราชดำริพระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา. ผู้แปล 2558 ข.

U.S. Department of Health and Human Service. (2008). *Substance Abuse Prevention Dollars and Cents: A Cost-Benefit Analysis*.

U.S. Department of Justice National Drug Intelligence Center. (2011). *The Economic Impact of Illicit Drug Use on American Society*.

Washington D.C.: United States Department of Justice

William, Robert. (2000). "Democracy, Development and Anti-Corruption Strategies: Learning form the Australian Experience" in Alan Doig and Robin Theobald (eds.) *Corruption and Democratization* UK: Antong Rowe, Chippenham, Wilts.

สัมภาษณ์

คุณเพิ่มพงษ์ เชาวลิต อดีตเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติ

พ.ต.อ. ก. อดีตผู้กำกับในพื้นที่ภาคกลาง

พล.ต.ท.อำนาจ นิยมมะโน อดีตผู้บัญชาการตำรวจภาค 1